

Hüüdja Hääl

Juuli 2018

Uumala Sõna kuukiri

Ja nende ees käib teeavaja: nad avavad
tee, läbivad värava ja lähevad sealtkaudu
välja. Nende ees käib nende kuningas ja
nende eesotsas on Issand. Miika 2:13

Ps 138:8: "Isand töötab välja oma plaani sinu elu suhtes" (eesti keeles - "Issand viib mu asja lõpule"). Sa ei pea elama muretsedes või häirituna. Jumal teab, kuidas saada sind sinna, kus sa olema pead.

Pühakiri räägib, et Jumal viib meid aust ausse ja võidust võitu. Sa võid hetkel asuda kahe võidu vahepeal, aga hoia oma kirge – järgmine võit on teel.

Jää rahulikuks. Jumal ei palu sul kõike kontrollida – lase vabaks, võta pinge maha. Heida oma mured Tema peale.

On aegu, kui loomulike silmadega oma olukorrale vaadates sa ei näe, kuidas see saaks juhtuda. Aga kui kuulad ainult fakte, hoiavad need sind sinu eesmärgist eemal. Faktid võivad nõ rääkida sind sinu unistustest välja ja veenda sind paigale jääma – aga Jumal on suurem kui need faktid.

Kui keegi solvas sind, kohtles halvasti, valmistas pettumuse, siis seda sa ei saa muuta. Sa võid kas kibestuda, nõ koguda kõik selle kotti ja lasta selle raskusel ennast alla tirida – või, sa võid neile andestada ja edasi liikuda.

JOEL OSTEN

SISU

D. Prince. KESKMES RIST III.....	3
U. Muroma. KRISTLANE —	
„UUE AJASTU” INIMENE.....	12
M. Vilponen. AZUSA.....	121-128
R. Kaye. KRITISEERIMISEST.....	20
O. Salli. PÜHA VAIMU ANDE	
KASUTADES.....	28

Hüüdjä Hääl

Jumala sõna kuukiri.

Tellimisindeks 78 237

Nr. 7 (358) 2018.

Kahekümne üheksas aastakäik.

Toimetaja HEIKI PÖLDARU

tel 5545044

Toimetuse postiaadress:

Imavere, 72401, Järvamaa

MTÜ Hüüdjä Hääl

a/a EE732200221004116193

Süüdja Hääl

Parandage meelt, sest taevariik on lähedal.

Jeesus tuleb varsti.

JUULI

Nr 7 (358)

2018

Keskmes rist III

(Algus mai 2018)

See on kolmas osa teemal "Keskmes on rist". Eelnenus tõin välja kolm peamist põhjust, miks peame hoidma risti tähelepanu keskmes. Miks Jumala plaan ja meie pääste ei tööta siis, kui risti pole.

Need on kolm põhjust selleks:

1. Rist esindab täielikult piisavat ohvrit, mille läbi on Jumal lahendanud iga vajaduse ega ole mingit teist alust tema hoolekandeks.

2. Risti läbi võime vastu võtta üleloomuliku armu, mida vajame, et elada nii nagu Uus testament ette näeb. Ilma selle armuta sei-

same silmitsi standardiga, mille järgi on liiga raske elada.

3. Risti põhjal vallandab Jumal üleloomuliku kinnituse oma sõnale, mis on osa Uue testamendi sõnumist – võimsad imed ja tunnustähed. Ainult siis, kui evangeeliumi-sõnumil on see tõestus, võime öelda koos Paulusega, et oleme täiuslikult kuulutanud.

Järgmine põhjus on äärmiselt tähtis. Vaenlane loodab, et me seda iialgi ei avastaks ja teeb kõik, et me seda ei mõistaks ega rakendaks. See põhjus on, et risti tõttu on saatan täielikult kaotanud. Risti läbi saavutas Jeesus

saatana täieliku, pideva ja pöördumatu kaotuse.

Saatan ei saa seda muuta, sest ta mõistis seda liiga hilja. Kui ta korraldas Jeesuse surma ristil, korraldas ta oma kaotuse. Sellest ajast alates teeb ta kõik selleks, et seda tõsiasi hägustada ja hoida seda ära koguduse silma eest.

Kui lähed saatana vastu oma elus või mingis olukorras ühelgi teisel alusel peale selle, et Jeesus võitis ta ristil, siis kaotad, sest ta on palju tugevam ja kavalam kui meie omaenda tarkuses ja jõus. Kurjadest vaimudest vabastamise teenistuses, mille juurde Issand mind 30 aastat tagasi juhatas, avastasin üsna varsti, et deemonid ei huvita meie teoloogia ega konfessioon – kui ütleme, et olen nelipühilane või baptist, ei huvita see neid üldse.

Kui aga toetud sellele, mida Jeesus tegi ristil, siis on see tõesti nii – deemonid usuvad ja värisevad. Olen näinud neid mitmeid kordi värisevas, kui näidata neile saatana kaotust, mida ta risti tõttu koges.

Vaatame Koloslaste 2:13-15,

see on päris keeruline tekst, kuid usun, et Püha Vaim annab teile selge pildi: *"Ning teid, kes olite surnud üleastumistes ja oma ihu ümberlõikamatuses - teid on Jumal koos Kristusega elavaks teinud, andestades meile kõik üleastumised, kustutades ära meie võlakirja koos määrus- tega, mis olid meie vastu, ning selle on ta kõrvaldanud, naelutades selle risti külge. Jumal on paljastanud valitsused ja meelevallad, häbistanud neid avalikult, võidutsedes nende üle Kristuses."*

Loeme veel Luuka 11:21-22. See on tähendamissõna, mis selgitab õpetuslikult lahti eelneva teksti.

Jeesus ütleb: *"Kui tugev relvastatud vägimees valvab oma elamut, siis ta vara on rahu. Aga kui temast tugevam tuleb ta kallale ja võidab tema, siis võtab ta ära tema sõjavarustuse, mille peale ta lootis, ja jagab laiali temalt saadud saagi."*

Siin on pilt inimesest, kes on türann, rõhuja. Tal on tugev kindlus, kus ta on kõige valitseja. Kindlusesse on ta

hulgaliselt röövsaaki kuhjandunud inimestelt, keda ta on rõhunud. Tal on ka palju orje, keda ta kamandab. Seal ta istub, täies relvastuses, olles enda arvates võitmatu.

Kuid teine mees, kes on temast tugevam, tuleb ta vastu ja võidab ta. Pane tähele – Ta võtab kõik relvad, vabastab vangid ja rüüstab tema varanduse.

Kes on see esimene tugev mees? Saatana. Ja teine tugev mees on Jeesus.

See on väike tähendamissõna sellest, mida Jeesus tegi. Saatana valitses kõike. Ta oli inimkonna orjastanud, röövinud meilt kogu varanduse ja õnnistuse, mis Jumal oli meie jaoks kavatsenud ja istus seal võitmatuna. Siis tuli Jeesus ja ilma igasuguste sõjarelvadeta, üksnes risti läbi saavutas Ta täieliku, püsiva ja pöördumatu võidu saatana üle.

Kui Jeesus võitis, võttis Ta kõik saatana relvad ja ütles siis vangidele, et nad on vabad ja võivad endale minnes ka saaki kaasa võtta. See on Jeesuse enda pilt sellest, mida Ta risti peal saavutas.

Vaatame veel Koloslaste 2:13-15 ja näeme, kuidas Ta seda tegi. Arvan, et see meeldib mulle mu filosoofilise tausta tõttu. Sellest on ka natuke kasu olnud – olen õppinud arutlema.

Koloslaste 2:15 tegi Jeesus relvituks valitsused ja meelevallad. Kelle omad need olid? Saatana.

Samast käib jutt ka Efeslaste 6:12, kus öeldakse: *"Meil ei tule ju võidelda inimestega, vaid meelevallade ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega."*

Jeesus võitis nad ja tegi nad relvituks, häbistades neid avalikult. Peame mõistma, mille alusel Ta seda tegi, sest kuni me seda ei mõista, võime seda teoreetiliselt uskuda, kuid praktiliselt rakendada ei saa.

Mis on saatana suur relv inimkonna vastu? Kindlasti on mitmeid vastuseid, kuid aktsepteerin siin vaid ühte: süütunne.

Annan väikese pildi, minu väljamõeldu sellest, mis võis juhtuda ammu-ammu, sajan-

deid tagasi. Teame, et vähemalt Iobi päevil oli saatanal ligipäas Jumalale, sest kui inglid tulid aru andma oma tegemistest, oli ka saatan seal. See on tema moodi, sest ta ütleb:

"Jumal, ma tean, et tegin valesti, kuid tulen ikka su ligiollu."

Saan sellest aru nii, et ainus, kes saatanat märkas, oli Issand. Paulus ütleb, et ta võib ilmuda ka valguse inglina. Nagu mäletate, rääkisid Jumal ja saatan Iobist. On sul ehk hea meel, et nad sinust ei rääkinud?

Näen, et saatan on häbematu, vastuhakkaja, hoopleja, lobiseja. Vahel kujutan saatanat ette Jumalale ütlemas: "Tead Jumal, ma tean, et Sa oled õige, õiglane ja püha Jumal ning tean, et mina olen mässaja; ja näete seda tulejärve, mis pole taevas ega maa peal, seal täielikus pimeduses. Tean, et mu tulevik on seal, olen selle ära teeninud, ei vaidle vastu. Tahan öelda vaid ühte, et näed neid inimesi, kelle Sa tegid enda näo järgi, keda Sa armastad nii väga; olen ka neist endasu-

gused vastuhakkajad teinud, tead seda küll. Kuid Jumal, pea meeles, et kui saadad minu sinna tulejärve, siis Su õiglus nõuab, et saadad sinna ka nemad. Pea seda meeles, enne kui mind koos minu inglitega seal hävitad."

Kujutan ette, et Jumal vaikib. Vahel on saatana puhul kõige parem mitte vaielda: see solvab teda. Kui teda väldid, ärritab see teda.

Jumal ei öelnud midagi, kuid Tal oli plaan. See oli Jeesus. Nii et tuleb Jeesus. Ta on viimne Adam, kes samastub täielikult aadamliku inimkonnaga. Saatana ajab Teda taga, võitleb kätte Ta surma, kuid kui Ta sureb, esindab Ta kogu aadamlikku inimkonda ja kogu meie süü pannakse Tema peale. Ta kannab kogu karistuse ning kui Ta sureb ja maetakse, kaob me süü, kui usume Temasse. Peame selle vastu võtma usu läbi.

Möistate, mida Jumal on teinud – Ta on loonud võimaluse, et inimkond saab tulejärvest hoiduda, kuid oma õigluses võib Ta meile andestada ja karistada saatanat. Piiblis pole kusagil

kirjas, et saatanal oleks mingi teine saatust kui tulejäre. Jeesus ei võtnud enda peale inglite loomust. Ta ei võtnud inglite kohta, Tema on viimne Aadam. Ta võttis kogu inimkonna ja ainult aadamliku inimkonna koha.

Veel on üks asi, milleks ma arvan, et igavik on liiga lühike – see on mõista, miks Jumal inimkonnast nii väga hoolis. See on üks hämmastavamaid fakte Piiblis. Kui loed Piiblit ja kunagi ei hämmastu, siis arvan, et sa pole seda mõistnud. See on üks hämmastav raamat.

Selle alusel, mida Jeesus tegi, võib Jumal nüüd õiglaselt saatanat karistada ja õiglaselt vastu võtta need, kes päästetakse Jeesuse ohvriga nende eest. Meid mõistetakse õigeks vaid siis, kui toetume ohvrile. Jumal tegi Jeesuse surma läbi kahte asja, et meid vabastada süüst:

1. Ta hoolitses mineviku eest.

Efeslaste 2:13 ütleb: "...andestades meile kõik ülestumised."

Kõik me sõnakuulmatuse

teod said karistuse Jeesuses, seega saab Jumal vastavalt oma õigusele meile andeks anda. Sellega on minevik puhas. Kui sa tõesti usud Jeesusesse ja oled vastu võtnud Tema hoolitsuse, ei ole midagi minevikust kehtiv sinu vastu. Iga kuri tegu, mis eales tegid, on eemaldatud. Jumal on visanud need unustuste merre ja öelnud, et Ta ei mäleta neid enam.

Nagu ütles Corrie ten Boom: Jumal pani üles sildi "Kalapüük keelatud!" Nii tegi Jumal meie minevikuga.

Kõigil, kes usute Jeesusesse, peaks olema kindel teadmine, et kõik su mineviku patud on täielikult andeks antud ja neid ei tuletata enam iialgi meelde. Kui sul on aga patte, mida sa pole tunnistanud, siis see ei kehti. Lahendus on need tunnistada.

Kui me tunnistame oma patud, on Jumal ustav ja õiglane ning andestab meie patud ja puhastab meid kõigest ülekohtust.

Jumal peab siiski tuleviku eest hoolitsema, muidu hakkame uuesti pattu tegema.

Jumala lahendus tulevikule on keerukam. Ta on eemaldanud Moosese Seaduse täitmise kui tingimuse õiguse saamiseks. Autor ütleb, et Jumal naelutas seaduse koos selle määrustega ristile.

Üks laul ütleb, et me patud on naelutatud risti külge. Ma pole selles päris kindel, kuid tean kindlalt, et seadus naelutati risti külge. Kui aga tuleme risti juurde ja liigume edasi, oleme väljaspool seaduse ala: me pole enam seaduse all, oleme vabad selle nõudmistest. Vaatame seda järgmises käsitluses.

Mis on praegu õigsuse tingimuseks? Kui see ühe sõnaga kokku võtta, oleks see usk või uskumine – midagi muud pole vaja. Ei nõuta reeglite järgimist, vaid usku.

Vaatame Roomlaste 4. peatükki, seal tuuakse näide Aabrahamist.

1Ms 15:6 ütleb, et Aabraham uskus Jumalat; see arvati talle õiguseks – tema usk.

Paulus ütleb Rm 4:22-25: "*Seepärast see arvestatigi talle õiguseks. Aga et see arvestati*

talle õiguseks, ei ole kirjutatud üksnes tema pärast, vaid ka meie pärast, kellele see samuti arvestatakse, sest me usume temasse, kes äratas surnuist üles meie Issanda Jeesuse, kes loovutati meie üleastumiste pärast ja äratati üles meie õigekssaamise pärast."

Oleme Aabrahamiga samas kategoorias, kui usume, mida Jeesus tegi ristol: Ta anti surma kätte me üleastumiste tõttu, Ta maksis hinna. Ta äratati üles meie õigeks-mõistmise tõttu, et saaksime õigeks. Siis on õigus määratud meile usu põhjal nagu Aabrahamilegi. Ta ei saanud õigeks mõistetud tegude tõttu, ta polnud seaduse all. Ka meile ei anta seda tegude põhjal, vaid seetõttu, et usume.

Usk on ainus alus õigusele, mida Jumal aktsepteerib. Jumal ei lase meil mitte midagi lisada sellele tingimusele. See pole usk ja veel midagi: nagu näiteks usk ja Seadus, usk ja kogudus, usk ja ristimine või usk ja head teod; vaid usk ja nagu öeldakse, "sola fide" – "üksnes usust" –

see oli reformatsiooni suur taasavastatud tõde.

Ei usu, et nad kõike taas-
tasid, kuid seda tõde nad
mõistsid, et saame õigeks
ainult usu kaudu, sest Jumal
on tühistanud Moosese
Seaduse kui õigsuse tingi-
muse ja pole seda ühegi teise
seadusega asendanud.

Olen õpetanud seda nii
palju kordi ja näinud kristlasi
hämmingus, et olen sellega
harjunud. Kuid samas on see
evangeeliumi keskne tõde.
Hämmastav on, kui paljud
usuvad evangeeliumit, kuid ei
mõista seda.

Veel üks kirjakoht Efeslaste
2:14 sellest, mida Jeesus tegi
ristil: *"Sest tema on meie
rahu, kes on mõlemad liitnud
üheks..."*

Kes mõlemad? Juudid ja
mittejuudid.

*"... ja lõhkunud maha vahe-
seina – see tähendab vaenu –
oma ihu kaudu, kui ta muutis
kehtetuks käskude Seaduse..."*

Sellest piisab. Ta muutis
kehtetuks oma ihus surma
läbi käskude Seaduse, seega
muutis Ta kehtetuks ka
vaenu. Seadus ei too rahu,

vaid vaenu.

Vaenu kõigepealt juudi ja
mittejuudi vahele, mis on
eksisteerinud juba umbes
3500 aastat. Siin on juudid,
kes arvavad olevat õiged
Seaduse läbi; seal ülejäänud,
kes ei käitu nii, kuid arvame,
et oleme sama õiged, võib-olla
paremadki.

Seadus toob vaenu ka
Jumala ja inimese vahele. Kui
tuleme seaduse alla ja mur-
rame seda, saame Jumala
vaenlasteks. Meie õigeks-
mõistmise saavutamiseks pidi
Jumal panema kõrvale
Moosese Seaduse. Siin ütleb:
Seaduse, mis sisaldab käske.

Võid vaadata veel NIV tõl-
get, see ütleb sama väga sel-
gelt. Enamus tunneb end kui
uppuvat meest, kes hoiab
kinni puulauast, milleks on
seadus. Kui laseme lahti,
upume ära. Aga peamegi
uppuma ja jälle tõusma, sest
puulauast ei piisa.

Mis on õigekssaamise võti
ühe sõnaga? Usk.

Sellest on imeline lugu
Luuka 22. peatükis. Viimsel
söömaajal hoiatab Jeesus
Peetrust, et ta salgab Teda

kolm korda tol öhtul ja Ta ütleb Peetrusele Lk 22:31,32: *"Siimon, Siimon, vaata, saatana on väga püüdnud sõeluda teid nagu nisu! Aga mina olen sinu pärast Jumalat palunud..."*

Mida Ta palus? Et ta Teda ei salgaks? Ei, et ta usk ei lõpeks.

"Peetrus, sa teed palju halbu asju, kuid kui usud edasi, siis kannan sind läbi."

Hea uudis!

Kui me vaid jätkame usku, kannab Jumal meid läbi. Meil võivad olla oma probleemid ja ebaõnnestumised, kuid meie usk on meie õiguseks.

Kui vaadata Aabrahami, siis ta tegi palju valesid asju. Ta lasi oma naise viia paganlikku haaremissse – see pole ju hea. Jumal ei tunnustanud seda, kuid isegi sel ajal oli tema usk talle õiguseks.

Kui sa seda mõistad, võid kergendatult hingata. Ma ei mõtle, et Jumal julgustaks meid halbu asju tegema, kuid kui tahame siiralt teha seda, mida Ta soovib, isegi kui teeme valesti, arvestatakse

meie usk meile õiguseks.

Rahune maha, sa ei pea pingutama, lihtsalt usu edasi! Selle läbi on Jumal võimaldanud meil olla vabad süütundest. Saatanal pole meid risti tõttu millegagi süüdistada.

Vaatame Roomlastele 5:1: *"Et me nüüd oleme saanud õigeks usust..."*

"Nii ei ole nüüd enam mingit hukkamõistu..." Mitte mingit hukkamõistu. On see nendele, kes peavad Seadust? Ei, vaid *"... neile, kes on Kristuses Jeesuses."*

Minu arusaamist mööda on Roomlaste kirjas esimesest kaheksanda peatükini palverännak. *"Et me nüüd oleme saanud õigeks usust, siis on meil rahu Jumalaga meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi..."*

8. peatükk on Rooma palverännaku sihtpunkt, kuhu peaksime kõik pürgima Vaimu poolt juhitud elus. Selle kõrgpunkt on igavene, lahutamatu ühendus Jeesusega. Kaheksas peatükk on võidupeatükk.

Kuid sellesse on vaid üks

sissepääs – esimene salm:
*"Nii ei ole nüüd enam mingit
hukkamõistu..."*

Kui oled hukkamõistu all, ei saa sa elada Rooma 8. peatükis. Enamus kristlasi on ikka ja jälle hukkamõistu all. Ja nad kaotavad. Nad ei jää sellesse peatükki, sest nad pole õppinud, kuidas olla vaba hukkamõistust.

Vaatame hetkeks Ilmutuse 12. peatükki, sest siin on hea pilt meie vaenlasest. Mõned usuvad, et see on juba juhtunud, mina usun, et see on alles tulemas. Kuid ma ei vaidle selle üle.

See kirjeldab, kuidas saatan ja ta inglid taevast välja visatakse. Salm 10 ütleb: *„Ja ma kuulsin suurt häält taevast hüüdvat: "Nüüd on käes pääste ja vägi ning meie Jumala kuningriik ning tema Kristuse meelevald, sest välja on heidetud me vendade süüdistaja, kes süüdistab neid Jumala ees päeval ja ööl.""*

Kui see on alles ees, siis see näitab, kus saatan on ja mis ta praegu teeb. Ta süüdistab meid. Sellepärast on sul taolised halvad, sügavalt tujukad tunded. Sinu ümber on loo-

dud süütunde atmosfäär ja sa pead õppima sellega tegelema.

Miks ta meid süüdistab? Ta tahab meile tõestada, et oleme süüdi.

Võid öelda: miks Jumal teda ei takista? Usun, et Jumala vastus on: olen andud sulle väe teda takistada, ja ma ei tee sinu eest seda, mida sa saad ise teha.

Järgmine salm ütleb, kuidas teda peatada. Õed-vennad, kui mu kõne maksaaks, siis sellist summat pole olemas, mida saaks maksta selle eest, mida ma nüüd räägin. See on lahendus süütunde vastu. Mis see on?

"Nemad on ta ära võitnud..."

Kelle? Märkate otsest konflikti Jumala rahva ja saatana vahel.

"Nemad on ta ära võitnud."

Mõned räägivad, et saatan ei tekita kristlastele probleeme. See pole sugugi nii ega pole see piibellik.

*"Nemad on ta ära võitnud
Talle vere läbi ning oma tunnistuse sõna läbi..."*

Usun, et see tähendab järg-

mist. Me võidame saatana, kui tunnistame isiklikult seda, mida Jeesuse veri teeb meie heaks sõna kohaselt. See on meie tunnistus.

Vana lepingu ajal selleks, et kasutada paasatalle verd, mis andis neile kaitse kohtumõistmise eest, pidid nad piserdama verd uksepiitadele. Nad võisid kasutada selleks vaid üht asja – väikest iisopi taime kimbukest. Nad kastsid taimekimbu kaussi, piserdasid verd ja pääsesid. Meie jaoks on Jeesuse veri juba valatud, Kristus, meie paasatall, on ohverdatud. Veri on olemas.

Kuidas seda kasutame, kui seda vajame? Mis on meie

iisop?

Vastus on selles salmis. Meie tunnistus. Oma tunnistuse läbi rakendame verd seal, kus elame. Niisiis võidame saatana, kui tunnistame isiklikult seda, mida Jumala sõna ütleb sellest, mida Jeesuse veri meie heaks teeb.

Piibel ütleb, et oleme lunastatud saatana käest Jeesuse vere läbi. Piibel ütleb, et veri puhastab meid kõigest patust. Oleme pühitsetud ja lunastatud vere läbi. Siin on kokku juba neli asja. Tunnista neid.

DEREK PRINCE

Kristlane — „uue ajastu” inimene

1Kr 13:1-7: „Kui ma räägiksin inimeste ja inglite keeli, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin kumisev vasknõu või kõlisev kuljus. Ja kui mul oleks prohvetianne ja ma teaksin kõiki saladusi ja ma tunnetaksin kõike ja kui mul oleks kogu usk, nii et ma

võiksin mägesid teisale tõsta, aga mul ei oleks armastust, siis poleks minust ühtigi. Ja kui ma kõik oma vara ära jagaksin ja kui ma oma ihu annaksin põletada, aga mul ei oleks armastust, siis ma ei saavutaks midagi.

Armastus on pika meelega,

armastus hellitab, ta ei ole kade, armastus ei kelgi ega hoople, ta ei käitu näotult, ta ei otsi omakasu, ta ei ärritu. Ta ei jäta meelde paha, tal ei ole rõõmu ülekohtust, aga ta rõõmustab tõe üle. Ta lepib kõigega, ta usub kõike, ta loodab kõike, ta talub kõike. ”

Kristlane on armastuse inimene. Armastuse vastand pole viha, vaid isekus. Loomulikku inimest valitseb isekus. Vaimust sündinud inimeses elab Kristus. Ta elab igas Vaimust sündinud inimeses, ühes jõulisemalt, teises nõrgemini. See oleneb sellest, millise määranu kristlane on Püha Vaimuga täidetud. Kui ta elab oma jõu varal, ilmneb Kristuse elu temas sageli nõrgalt.

Selliseid kristlasi nimetab Paulus lasteks Kristuses, ehk lihalikeks kristlasteks (1Kr 3:1-3): *„Ka mina, vennad, ei võinud rääkida teile kui vaimsetele, vaid pidin rääkima kui lihalikele, nagu väetitele lastele Kristuses. Ma jootsin teile piima ega andnud tahket rooga, sest seda te ei oleks veel talunud. Kuid ega te nüüdki veel talu, sest et*

olete ju alles lihalikud. Kui teie seas on kiivust ja riidu – eks te siis ole lihalikud ja eks te käitu inimlikult?” Nendes elab Kristus, aga liha on veel küllalt tugev, vajutamaks nende ellu oma pitseri.

Inimene, kelles Kristus vägevalt elab, on vaimulik inimene. Teda valitseb Püha Vaim. Ta on loovutanud enda tervikuna ristilöödavaks ja surmale. Kui Püha Vaim teeb selle tõelisuseks tema elus, siis saab avalikuks ka Kristuse elu temas.

Piibel asetab meie ette kõrge kristliku elu ideaali. Meil tuleks käia nõnda, nagu Kristus käis. See ideaal on samas saavutamatu, sest Jumala Poja sammud on patusele inimesele liiga pikad. Paremini saame oma ideaaliks kujutleda Jeesuse suurt valitud tööriista Paulust, sest tema oli patune inimene, kuigi eriliselt armu saanud.

Lugedes Pauluse kirju, tuleb meie silme ette pilt mehest, kelles Kristus oli kuju saanud. Tõsi küll, sealt paistab selgesti ka Pauluse inimlik isikupära. Tunneme

kogu aja, kuidas temagi elus Vaim võitleb liha vastu ja liha Vaimu vastu. Aga ta oli siiski leidnud praktilise kristliku elu saladuse, mis tegi temast mehe, kelles tõesti Kristus elas.

Küsimine: „Mis on see saladus?”

Vastus on: „Arm.”

Kui Paulus 1Kr 13. peatükis asetab armastuse nii kõrgele, et kui see puudub, siis puudub kõik, siis pole küsimus Pauluse oma armastusest. Pauluski ei oma ise sellist armastust.

See armastus on and taevast. Jutt on sellisest armastusest, millest ta kirjutab Rm 5:5: *„Aga lootus ei jäta häbisse, sest Jumala armastus on välja valatud meie südamesse Püha Vaimu läbi, kes meile on antud.”*

See Jumala armastus on just Kristus. Seal kus Kristus elab ja valitseb, seal on inimene täidetud Jumala armastusega. Nii on kristlane Jumala armastusest vallutatud inimene. Ta on täiesti surnud kogu endisele elule ja elab Jumala armu poolt ümb-

ritsetuna nagu kala vees. Seda tähendab Pauluse pidevalt Uues testamendis esinev ütlus: „Olla Kristuses Jeesuses.” See tähendab olla uputatud sellisesse armumerre, kus ei teata enam muust kui Jumala armastuse väest.

Kristlane on inimene, kes on asetatud taevastesse. Sellest kirjutab Paulus Ef 1:3: *„Kiidetud olgu Jumal ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes meid on taevast õnnistanud kõige vaimuliku õnnistusega Kristuses.”*

Kristlane on nõnda asetatud ellu hoopis uues keskkonnas, taevastes ehk Pühas Vaimus. See, millise määrani seda tajume, otsustab meie kristliku elu iseloomu.

Võiksime ka öelda, et kristlane on „uue ajastu inimene”. Käesolevat ajastut nimetab Paulus Galaatia kirja algul „praeguseks kurjaks ajastuks”. Kristus on päästnud omad sellest ajastust ja asetanud uude ajastusse.

Rm 12:2 loeme: *„Ja ärge muganduge praeguse ajaga, vaid muutuge meelega uuen-*

damise teel, et te katsuksite läbi, mis on Jumala tahtmine, mis on hea ja meelepärane ja täiuslik.”

Uue ajastu inimene elab Püha Vaimu tingimusteta valitsuse, juhtimise all. Ta elab Vaimus, Vaimust ja Vaimu juhatuses. Nõnda elades on ta täielikus vastuolus praeguse kurja maailmaajastu elu elavate inimestega.

Sellest tuleneb, et nende vahel ei saa olla mingisugust ühtekuuluvust. Jeesus juhtis sageli tähelepanu sellele, et Tema ja maailma vahel on täielik vastuolu. Ka religioosse maailmaga. Sagedasti Ta kõneles ka sellest, et jüngril ei saa olla muud osa kui tema õpetajal.

„Teid vihatakse kõigi poolt minu nime pärast.” Kõigil aegadel on elanud kristlusmeelseid inimesi, kes on püüdnud kaotada piiri Jumala Vaimu ja maailma vaimu valitsuspiirkondade vahelt.

Kuid selle piiri kaotamine on täiesti võimatu. Kristus ja saatan esindavad nii täielikult

erinevaid vaimuvaldu, et nende vahel ei saa kunagi esineda mingit kokkulepet. Sellepärast tuleb uue ajastu inimesel võtta iga päev oma rist, et järgida Jeesust. Rist kujuneb just sellest konfliktist, mis vana ajastu inimene oma mõtete ja viisidega tekitab uue ajastu inimesele.

Kristlase tee maailmas kujuneb võõra teeks. Tema ühiskond on taevas, ja sealt ta ootab Jeesust Kristust Päästjana. Fl 3:20: *„Aga meie kodupaik asub taevas, kust me ka ootame Päästjat – Issandat Jeesust Kristust.”*

Selline teekond eeldab suurt väge. Pole lihtne olla konfliktis ümbritsevaga. Pole lihtne seista aja vaimule vastu. Pole lihtne tunnistada Kristusest Temasse vaenulikkult suhtuva maailma keskel. Kõigeks selleks vajatakse palju väge.

Ap 2. peatüki lõpus tuuakse välja 4 asjaolu, mis on kogu elava kristluse välised tunnusmärgid (Ap 2:42): *„Aga nemad püsisid apostlite õpetuses ja osaduses, leivamurdmises ja palvetes.”* Need

on tunnused ka tänapäeva kristlastele.

Esimene tunnus on igapäevane Piibli lugemine.

Meil tuleb alati ja uuesti süveneda apostellikku kuulutusse. Ainult selline inimene saab edukalt käia Jeesuse jälgedes ja võidelda maailmas oleva rikutuse vastu, kes ammutab alaliselt uut väge Jumala Sõnast. Küsimus on just nimelt Jumala enda Sõnast. Kristliku koguduse ringis pole sugugi kõik kuulutatav Jumala Sõna. Mitte kogu „piim” pole „täisväärtuslik piim”. On palju kuulutust, mis kaldub kõrvale apostellikust ja kuhu on segatud palju inimlikku tarkust.

Uue ajastu kuulutus peab olema absoluutselt apostellik. See on tingimusteta Jumala ilmutus Sõnas, kuhu ei saa väiksemalgi määral segada vana ajastu tarkust, mis on maailma tarkus ja täielikus konfliktis Jumala ilmutusega. Vaid selle maailma tarkusest vaba apostellik kuulutus on elav ja vägev toit vaimulikule

inimesele. Alles kohtupäeval saab ilmsiks, kui hukatuslik on olnud selline kuulutus, kus Jumala ilmutusse on segatud selle ajastu tarkust.

Kristlane tuntakse ära sellest, et ta elab Jumala Sõnast, Jumala ilmutusest Sõnas, seega apostellikust kuulutusest.

Teine väline tunnus on osadus. Kristlane pole mingi üksik olend, vaid rakk Kristuse ihus. Kristuse ihu moodustavad kõik need, kes on saanud uuestisünni armu ja Püha Vaimu. Kristlane on liige koguduses. Kogudus on elav organism, kelle Püha Vaim on loonud. Me ei saa kristlast kunagi kujutleda mingi üksiku teekäijana, vaid liikmena suures rongkäigus. See rongkäik on Talle pulma minev pruut. Kristuse koguduse eriline tunnus on just see pruudimeelsus.

Pruut läheb vastu oma Peigmehele. Kui see meelsus kogudusest kaob ja Issanda omad hakkavad vennastuma selle „kurja ajastu inimestega”, siis Piibel annab

neile väga inetu nime — hoor. See tähendab inimest, kes on oma südameelt muutunud uskmatuks oma Issanda ja Õpetaja suhtes.

On väga tähtis, et iga Jumala inimene pürgib nii lähedale teistele Jumala lastele kui võimalik, sest alles koguduse osaduses saab ta kogeda neid parimaid õnnistusi, mida Issand tahab omadele anda.

Kolmas väline tunnus on ühine Issanda õhtusöömaaeg ehk leivamurdmine. Selles pühas söömaajas väljendab Kristuse kogudus end kõige suurepärasemal viisil. Armulaud on kahvatu peegeldus sellest Talle pulmasöömaajast, millele see pruut on teel.

Armulaual käiakse kiitmas ja ülistamas Jumala Talle, kes on ära kandnud maailma patu. Nõnda on see tänu ja kiituse söömaaeg. Aga armulauas on ülestõusnud Issand ise peremehena. Armulaua-lised on Tema külalised, armulaual teenivad vaimulikud on vaid Tema teenijad.

Nõnda on armulaud samas mälestussöömaaeg. Siin mälestatakse Tema ohverdatavat armastust Kolgata ristil ja elatakse see armuvahendites tõelisuseks. Aga armulaud on ka samal ajal omavahelise armastuse söömaaeg. Armulaua-lised on Jumala perekond ja söömaaeg Jeesuse sõprade söömaaeg, sõprade, kes on liidetud kokku jumaliku armastuse kaudu.

Õhtusöömaaega kuulub veel palju muudki, aga tähtsaim on osadus Issandaga ja Tema omadega Pühas Vaimus. Sellist püha hetke vee-deti algkoguduses iga päev. Meie keskel on see harvem, me ei tunnegi enam sellist vaimulikku osadust, kui algkoguduses tunti, kuna Lutheri sõnu kasutades: „Sakrament on heidetud kõige maailma tallatavaks.”

Meil tuleb ometi alati meenutada, et armulaud on kaetud ainult Jeesuse sõbrale, kuigi me ei hakka sealt ka ära saatma „juudas-iskariotte”, seda enam, et Jeesus ise seda ei teinud.

Neljas tunnus on palve.

On võimatu kujutleda kristlast ette ilma palveta, sest just palve kaudu on kristlane ühenduses nähtamatu maailmaga ja saab osa nähtamatu maailma vägedest. Püha Vaim on just palve vaim. Ta mitte ainult ei palu meie eest, vaid Ta palub ka meie sees. Kristlaste ja Kristuse koguduse vaimuliku väe puudumise põhjus on osalt palve unarusse jätmine.

Jeesuse kohta teame, et Ta asetaski palve oma elus esikohale. Pauluse kirjadest ilmneb, et see mees elas oma elu alalises palves. Ta oli palve kaudu katkematus osaduses nähtamatu maailmaga. See seletab osalt selle, kuidas ta sai olla nii suureks õnnistuseks, mitte ainult oma aja inimestele, vaid kristlaskonnale läbi aegade.

Me ei saa lõpetada seda kristlase tunnusmärkide loetelu, mainimata veel eriliselt tähtsat seika.

Issand on usaldanud oma kogudusele suure ülesande: **viia evangeeliumi sõnum**

maailma otsani. See tähendab seda, et Issand ootab, et iga koguduse liige oleks vaimus põlev misjoninime. Kristlus ja misjon kuuluvad nii olemuslikult ühte, et kui misjon eemaldatakse kristlusest, ei jääks ka kristlust alles.

Jumala riik ja selle võidule viimine on läbi Piibli kulgev valitsev mõte. Vana testament on selles mõttes sama nüüdisaegne kui Uus testament. Vana testamendi sõnumit valitseb Messias ja Tema riik. Seda märkame juba pattulangemise jutustusest alates, kus Jumal ütleb end panevat vaenu naise seemne ja mao seemne vahele.

Uues liidus on just Kristuse kogudus valitud Jumala riigi tööriistaks. Kui see on lõpetanud oma ülesande, võtab Issand jälle oma tööriistaks Iisraeli rahva ja teostab Jumala riigi lõpliku võidu. Nõnda võime ilma kahtluseta öelda, et see kristlane, kelle südames ei ole misjonimeelt, ei saa olla oma Õpetajaga kooskõlas. Kõikjal, kus Jeesuse armastus Pühas Vaimus on südamed vallanud, on sün-

dinud ka põlev soov võita teisigi Kristusele. Mitte ainult lähiümbruses ja omal maal, vaid kuni maailma otsani.

Kristlast, kellel on oma Õpetaja meel, võiks siis nimetada kuningriigi kristlaseks. Jumala riik ja selle võidule viimine on temale tähtsam, kui oma kiriku ja konfessiooni edukus. Sellest tuleneb, et ta tunneb erilist armastust kõigi Issanda pühade vastu, kuuluvad need siis mis tahes kristlikku kirikusse.

Selle tõttu iga tõeline Jeesuse sõber on „alliansskristlane”. Samal ajal, kui ta on ustav sellele valgusele, mille Issand on talle andnud oma kiriku piires, tunneb ta armastust kõigi Issanda omade vastu, ehkki ta ei saa heaks kiita kõiki nende õpetusi.

Jeesus on kord palvetanud, et Tema omad oleksid üks, nõnda kui Tema on üks oma taevase Isaga. Ta palus siis sisemist olemuslikku ühtsust. Jumal vastas sellele palvele, välja valades nelipühil Püha Vaimu ja luues sellise organismi, mille kõik liikmed olid

olemuse poolest üks. Nad olid kõik sisemiselt Kristusele kuuluvad inimesed ja seega üks Kristuse kaudu Jumalas. Seda on meil tähtis pidada silmade ees, võideldes praegusel kurjal maailmaajastul Jumala riigi võidu nimel maa peal.

Kui ometi see kuningriigi nägemus pääseks üha sügavamalt valdama kõiki Issanda omasid! Siis usuks maailm kergemini, et Jeesus Kristus tõeliselt on maailma Issand. Teatavasti saaksime loetleda veel palju jooni, millest elav kristlane ära tuntakse, aga piirdume sel hetkel nendega.

Tähtsaim on tähelepanu pöörata sellele, et kristlane on uus loodu, kes juba nüüd elab oma elu „uue ajastu” inimesena. See elu on, tõsi küll, paljudel juhtudel nii nõrk, et kristlane isegi alati ei näe elumärke endas. Aga küsimuse all ongi igavene elu.

Võiksime võrrelda kristlast näiteks taimega, mille pungad äsja on puhkenud. Vaadates neid pungi, ei saa veel ette kujutadaagi, milline tore taim sellest kord areneb. Samuti

vaadates nõrka, puudulikku, ebatäiuslikku, patust inimest, kelles vana loomuse märgid on veel nii selgelt nähtaval, on raske ette kujutada, milline see inimene kord on, kui ta on kirkastunud Kristuse sarnasuses.

Aga sellestki on meil elav töötus Uues testamendis. Nõnda kui me siin ajas oleme kandnud maise Aadama kuju, nii me kord igavikus saame kandma taevast Kristuse kuju. Ükskord lõpeb võitlus liha ja Vaimu vahel. Ükskord saab kristlane patuta ärgata. Ükskord on ta kirkastatud Kristuse sarnasuses.

Kui see päev koidab, siis me

alles oskame õigesti hinnata seda suurt armu, mis on saanud selle inimese osaks, kelle Issand kutsus pimedusest imelisse valgusesse ja saatana riigist Jumala omaks. See võis küll tunduda üsna väikese ja tähtsusetu sündmusena, aga nüüd igavikus ja igaviku valguses on see midagi nii suurt, et inimkeel ei saa seda väljendada.

Siis ühinemegi Pauluse sõnadega 2Kr 9:15: „*Tänu olgu Jumalale tema ütlemata suure anni eest!*”

URHO MUROMA

Brošüüris „Kes on kristlane?”

Kritiseerimisest

Galaatia 6:1 ütleb: „*Vennad, kui inimest peaks ka tabatama mingilt üleastumisel, siis teie, vaimusaanud, parandage niisugust tasase vaimuga, jälgides ennast, et te ise ei satuks kiusatusse.*”

Kui vend satub kiusatusse, mida tuleb siis teha? See on suur teema tänases Soomes. Jumal ütleb: „Ma tahan, et sina areneksid edasi armastuses, meelevallas ja Püha Vaimu väes.” Kui sa patustad või lihtsalt teed sallimatusest tingitud korduvaid

vigu – on see nagu anum, mille põhjas on augud. Pole vahet, mitu korda sa tuled, et saada täidetud Püha Vaimuga, siiski lekid sa jälle tühjaks.

Jumal ütleb, et just see on toimumas Soomes. „On mõned põhimõttelised eksimused ja nende tõttu ei saa te osa ärkamisest, mille eest Ma maksin ristil.”

Jumal ütleb, et kuigi on palju tõsidust selle rahva juures ja nii palju palveid – ometi on nii vähe ärkamist, nii vähe imesid. „Ma tahan seda muuta,” ütleb Jumal. „Kuid te peate parandama meelt mõningatest suhtumistest.”

Ei saa aga parandada meelt, kui ei tea, mida oled valesti teinud. Nii räägime täna seitsmest teemast, mis on mu südamel.

Probleem number üks on üksteise kritiseerimine, üksteise korrigeerimine. Mida ütleb Jumala Sõna? Galaatia 6:1: „*Vennad, kui inimest peaks ka tabatama mingilt üleastumiselt, siis teie, vai-*

musaanud, parandage niisugust tasase vaimuga, jälgides ennast, et te ise ei satuks kiussatusse.“

Selline suhtumine peaks meil olema. Kui inimest peaks tabatama mis tahes üleastumiselt, siis mida vaimusaanud peaksid tegema? Me peaksime parandama. Jumal ütleb: „Minu tahe ei ole, et te ainult korrigeerite. Mulle ei meeldi selline negatiivsus. Ma tahan, et te parandate.”

Ainus juhtum, kui võib midagi kellegi juures korrigeerida, on siis, kui taotleme probleemi lahendust. „Teie olete minu püha rahvas, ma tahan, et te oleksite üksteise armastajad. Kogu teie motivatsioon peaks olema taastada, julgustada, tugevdada üksteist.”

Apostel Paulus jätkab Galaatia 6:2: „*Kandke üksteise koormaid, nõnda te täidate Kristuse seadust.*“

Me peame taastama selle, kes on koormatud üleastumisest. Taastama millisesse olekusse? Õigusesse Jumala ees, nii et inimene vabaneb üleastumistest.

Aga me peame ka iseennast silmas pidama, muidu võime sattuda kiusatusse. See tähendab, et me tuleme teenija vaimuga, sama suhtumisega, mis oli Jeesusel, kui ta pesi jüngrite jalgu. Tegelikult on see osa teenistusest, kui me kummardame, et pesta kellegi jalgu. See on ka Jumala ülistamise viis.

Kandke üksteise koormaid, nii te täidate Kristuse seadust. See sõna seadus, on heebrea keeles toora. See tähendab Kristuse sõna, Kristuse õpetust. See on Kristuse suhtumine. Kui näete kedagi röövimas, homoseksuaalsuses, ebajumalateenistuses – muide, ka ahnus on ebajumalateenistus – ahnuses, varastamises, valetamises, siis lubab Piibel minna nende inimeste juurde, kõnelda nendega ja kutsuda neid meelearandusele, et nad saaksid taastatud.

Kui sa ei ole just ema või isa, kes õpetab oma lastele mõningaid põhiväärtusi, või väikelaste õpetaja koolis; siis kui sa näed kedagi midagi valesti tegemas, on peamine oodatud tegevus – palvetada

ja vaikida. Nii ütleb Jumal: „On liiga palju üksteise korigeerimist Soomes, liiga palju kohtumõistmist.”

Teine punkt. Suurim kogetud pahedest on inimesed, kes ütlevad teistele: „Ole selle vennaga ettevaatlik! Ole selle õega ettevaatlik!” Aga nad ei seleta, miks nad nii ütlevad. Nad lihtsalt ütlevad, et usalda mind, mina tean.

See on väga lõhestav ja süüdistav, mis näitab küpsuse puudumist. See on jälk Jumala ees. See on saatana meetod, et Kristuse ihu katki rebida. Lõpuks ei usalda inimesed enam kedagi. Nii ütleb Jumal: „Lõpetage see!”

Kui te olete mõne Jumala mehe või naise kohta taoliselt öelnud, siis helistage neile juba täna ja paluge andeks või kirjutage neile kiri! Aga ärge arvake, et te pääsete sellisest teguviisist karistamatult.

Jumalal on väga tugevad hoiakud sellise käitumise suhtes. Sellisel kurjusel on veel teinegi vend või õde. Need on inimesed, kes

taanduvad osadusest üksteisega vaid sellepärast, et nad „tunnetavad“, et midagi on valesti. Nad usaldavad oma liha ja tundeid, mis on motiveeritud kurjadest vaimudest, mitte Pühast Vaimust. Nad alistuvad sellele rohkem kui Jumala Sõnale.

Jeesuses on kõik selge. Taevane tarkus on puhas ja täis rahu, tähelepanelik, õrn, halastav, ei mõista hukka, ei teeskle. Ära ütle kellelegi, et ma armastan sind, aga kahjuks ei saa ma olla sinuga osaduses. See on kahepalgelisus. Ära ole erapoolik, ütleb Jumal. Nii tuleb kohelda armastuse ja respektiga kõiki inimesi, nii mehi kui naisi. Mitte ainult neid, kellega sina ennast mugavalt tunnend.

Kui keegi teeb pattu, siis tuleb teha nagu Jeesus ütles: minge nende juurde alandlikkuse ja austusega ning kõnelge nendega. Kui teie olete teinud pattu oma lähimese vastu, siis minge ja paluge andeks. Aga ärge mõistke kohut, sest muidu mõistab Jumal kohut ka teie üle.

On inimesi, kes tahavad teenida Jumalat, aga teised inimesed räägivad, et neid ei tohi usaldada. Nad ütlevad: „Ma „tunnen“, et midagi on valesti selle inimese juures.“ Jumal ütleb, et see lõhkuv taktika takistab ärkamise saabumist. See põhjustab leket Kristuse Ihus, selle kollektiivses võidmises. Me peame meelt parandama.

Olen seda isiklikult kogenud. Inimesed, keda armastan ja respektierin, on minust eemale tõmbunud. Küsin neilt, mis pattu ma siis olen teinud? Nad ütlevad: „Sa pole mingit pattu teinud, me armastame sind, aga me ei saa sinuga enam koos töötada. Me ei saa sinuga tõeliselt osaduses olla.“

Miks? Mis ma siis olen teinud? Ütelge, kuidas saaksin teha paremini ja ma teen nii. Ei, me lihtsalt tunneme, et Jumal ei juhi meid enam selles suunas.

Nii ütleb Jumal: „Ma olen oma Ihu Isand ja ma olen kutsunud teid üksteist armastama ja üksteist teenima, üksteise jalgu pesema, mitte

üksteise üle kohut mõistma – see ei ole taevane tarkus.”

Kust see siis tuleb? Loeme, mis Piibel selle kohta ütleb. Jeesuse noorem vend, (tal oli neid 4) Jaakobus, oli tuntud kui püha mees, keda kutsuti Jaakobus Õiglaseks, sest ta ei öelnud midagi ise. Ta lasi ennast juhtida oma vanemal Vennal taevast. Vastasel juhul oli ta vait. Inimesed tulid tema juurde tarkust saama.

Kui Apostel Paulus pidi koos vendadega Jeruusalemmast aru saama, milliseid juhiseid anda vastpöördunud mittejuutidest kristlastele, siis oli Jaakobusel selles viimane sõna. Ta oli püha mees, kes ütles: „Pange tähele, kuidas te räägite. Olge napolisõnalised ja kuulajad.”

Nii ütleb Jumal: „Soome rahvas on napolisõnaline rahvas, aga Ma tahan teil aidata kuulata üksteist ja Mind.”

Tarkuse tasadusest
loeme kirjutatuna Jaakobuse 3:13: „*Kes teie seas on tark ja arusaaja? Las ta näitab hea käitumisega oma tegusid tarkuse tasaduses.*“

Mooses oli tuntud kui kõige tasasem/alandlikum inimene maa peal. Ta võis kutsuda esile torme taevast, tõsta oma kepi ja meri lõhenes – aga ta kuulas kannatlikult sadu tuhandeid inimesi, kes nurisesid ja virisesid. Jumal andis talle suure tasaduse.

Jumalal oli suur ootus Moosesele. Moosese tegu sel korral, kui ta ei kuulanud Jumala juhiseid kõnelda kaljule, et see annaks vett, vaid et ta löi kaljut pahameeles inimeste nurina pärast, arvas ta välja Töotatud Maalt – mitte 40 aastaks vaid 1400 aastaks. Ta ei saanud minna Töotatud Maale enne, kui Jeesus tuli ja siis kohtus ta Temaga kirkastamise loos. Ma olen kindel, et Jumal on ustav mu venna Moosese suhtes.

...

Ma usun, et Jumal on ustav Moosesele: kui Jeesus tuleb, siis Ta valitseb koos temaga. Ja temaga koos ka meie, kui me oleme ustavad, alistume Jumalale ja järgime Teda.

Te peate suhtlema üksteisega tasaduses. Mooses tegi ühe vea ega pääsenud tööta-

tud maale. Jumal on palju kannatlikum meie suhtes. Mõelge kõigile neile vigadele, mis te juba olete teinud.

Ma meenutan paljusid kordi, kus mul oli hea motivatsioon inimesi korrigeerida, aga ma ei teinud seda piisavalt tundlikult. Iga kord peame näitama oma tegusid, mis on tehtud tarkuse tasaduses, vabad kibedusest.

Jaakobuse 3:14: „*Kui teie südames on aga kibedat kadedust ja riiakust, siis ärge hoolbelge ega valetage tõe vastu!*“ Sellist laadi tarkus ei tule ülevalt. Selline tarkus on maine, sensuaalne ehk siis räägib sellest, mida me „tunne“ ja see on deemonlik, ütleb Piibel. Seal on kadedust ja isekust.

Räägime kadedusest. Kui sa oled koos kellegagi, kes on rohkem võitnud kui sina, või siis rohkem õnnistatud, siis on lihalik kiusatus tõmmata see inimene alla. See on kadedus. Mis on isekus? Püüdlamine selle pole, mida sina tahad, selle asemel et otsida seda, mida Jumal tahab. Inimesed teevad seda kogu

aeg ilma endale tunnistamata.

Teatud vaimulik uhkus on sisse pugenud. See tekitab inimestes tunde, et nad on Jumala politseinikud. Isegi ilma mingi erilise patuta osutavad nad inimestele ja ütlevad, et nad „tunnetaavad“, et „sa ei ole enam piisavalt kvalifitseeritud, et nendega osaduses olla“. Nii ütleb Jumal: „Selline „tunnetus“ on põrgust. Ma tahan, et inimesed sellest meelt parandaksid.“

Neljas punkt. „Minu inimesed ei kuula püsivalt minu juhiseid,“ ütleb Jumal. „Aga Ma tahan, et te seda teeksite, sest kui te seda ei tee, siis isekus võidutseb.“ Otsida Jumala tahet oma hingest, iseenesest, on enesekeskne.

„Ma tahan, et te läheksite risti juurde,“ ütleb Issand. „Tulge Minu juurde iga päev ja uurige, mida Mina tahan öelda erinevate olukordade kohta.“ Jaakobuse 1:5 on kirjutatud: „*Kui kellelgi teist jääb vajaka tarkust, siis ta palugu Jumalalt, kes kõigile*

annab heldelt ega tee etteheiteid, ja talle antakse.”

Paluge Jumalalt tarkust kõige jaoks. Usaldage Tema töotusi Uues testamendis. Usaldage Tema muutumatut loomust. Piibel ütleb, et kui me taotleme Jumalalt tarkust ega kahtle, annab Ta meile seda alati.

Aga kas teate, mis on kirjas enne seda teises salmis: ärge olge üllatunud raskustest oma elus. Jumal lubab teile neid, et arendada kannatlikkust teie elus. Ma räägin siin raskustest inimestega, raskustest olukordade, rahaasjade või suhetega.

Ma usaldan teid, ütleb Jumal, et te tulete Minu juurde ning arendate välja vaimuliku püsivuse ja viimaks viib see teid küpsusesse. Mis iganes juhtuks sinu elus, sa võid olla usu hingamises, pannes usalduse Jumalale ja tehes seda, mida Tema tahab.

Viies punkt. Jumal ütleb: „Vaenlane on rüüstanud minu rahvast arusaamise puuduse pärast.” Nad usuvad igasugu kujutlusi, mõtteid ja prohve-

teeringuid, mis ei ole kooskõlas Jumala Sõnaga. „Kui miski on Minust,” ütleb Jumal, „siis see on taevane tarkus, mis säilitab standardit, mille Püha Vaim juba on Sõnas ilmutanud.”

Milline on taevast tulev tarkus? Jaakobuse 3:17 vastab: *„Aga ülalt pärinev tarkus on esmalt puhas, siis rahu-meelne, leebe, kuulekas, tulvil halastust ja häid vilju, erapooletu, teeskluseta. Õigluse vili külvatakse rahus, nende poolt, kes on rahutegijad.”*

Kuues punkt. Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks. Jumal on kutsunud meid, et meil on rahu inimestega nii palju, kui meist sõltub. Kui keegi esitab sinu vastu valesüüdistuse või mõistab sinu üle kohut, siis mine sina tema juurde. Püüa teist võita, alanda iseennast. Aga kui nad jätkavad sinu üle kohtumõistmist, siis on see nende probleem, mitte sinu. „Jätke nad Minu hooleks,” ütleb Jumal. „Anna oma parim, et olla rahus kõigiga.”

Lõpuks ütleb Jeesus meile Luuka 14. peatükis kolm põhjust, millega inimesed ise taandavad ennast sellest, et Pühalt Vaimult õppida. On kolm põhjust, mis takistavad Pühalt Vaimult juhtimist vastu võtta. Samuti on kaks põhjust, mis tagavad, et me oleme õigel teel. Kõigepealt halvad uudised ja siis head.

Sõna jünger ei ole kristlase sünonüüm. Kristlane tähendab võitut, kedagi, kellel on Püha Vaim. Sõna jünger, heebrea keeles „talmid“, tähendab kedagi, kes saab juhatuset või õpetust ja kuuletub. Jeesus ütleb, et on kolm asja, mis takistab meil olla jünger ja Pühalt Vaimult õppida.

Leiame need Luuka 14. peatüki salmidest. Lk 14:26 ütleb, et me peame vihkama e pöörama selja enda eluviisile, mida su ema, isa, õde, vend või keegi teine tahab, et sa teeksid, kui see ei ole Jumala tee.

See kirjakoht ei kutsu meid oma isa ja ema vihkama. Jumal ei ole kahepalgeline. Ta käsib meil oma vanemaid aus-

tada ja armastada. Aga ta käsib pöörata selja ja vihata igasugust eluviisi, mis ei järgi Jeesust. Jeesus ütleb, et sa ei saa teenida kahte isandat, sa pead valima ühe.

Salm 27 ütleb: „*Kes ei kanna oma risti ega käi minu järel, see ei või olla minu jünger.*“

Salm 33: „*Nõnda siis igaüks teie seast, kes ei jäta maha kõike, mis tal endal on, ei saa olla minu jünger.*“

Vanas testamendis pidi iga juut kandma hõlmatutte. 4Mo 15:37 ja sealt edasi on kirjutatud, et need tutid on selleks, et mõelda Jumala seaduste peale ja järgida vaid Tema korraldusi, mitte oma arvamisi, kuidas olla püha Jumala jaoks.

Meie teiega oleme osa paremast lepingust. Jumal tahab, et me veel täpsemalt järgiksime Tema teed. Me peame ütlema: mitte minu tahe, vaid Sinu tahe, Jumal, sündigu meie rahaasjades ja meie elus. Kui me seda teeme, siis on mul teile hea uudis.

Jeshua ütleb Johannese 13:34,35, et me võime

Jumalat armastada nii nagu Tema seda teeb. Me saame juhiseid Pühalt Vaimult, mida teha ja öelda üksteisele ning uskmatautele. Kui me armastame üksteist sellisel viisil, siis inimesed teavad, et me oleme Jeesuse õpilased.

Ja viimaks Jh 15:8: „*Selles on minu Isa kirgastatud, et te*

kannate palju vilja ja saate minu jüngriteks.“ Me austame Isa, kui me teeme seda, mida Tema ootab, kandes palju vilja.

Aamen

RORY KAYE

Püha Vaimu ande kasutades

Jeesus õpetas Pühast Vaimust ebatavaliselt palju. Samuti nagu Paulus, Peetrus ning teised piibliautorid, kes olid näinud, mis toimus Püha Vaimuga kaastöös.

Püha Vaim läkitati siis, kui Johannes nägi Püha Vaimu laskuvat Jeesuse peale nagu tuvi. Püha Vaim vahendas seda, et Jeesus sai ristitud Püha Vaimu ja tulega.

Jeesus ütles oma jüngritele, et tema teeb neist inimeste püüdjad. Alguses Jeesus koolitas neid ja rääkis oma jüngritele palju Jumala riigist. Ta tegi imetegusid ja

näitas, et inimesel on koht Jumala plaanis.

Jeesus rääkis meile enese järgimisest viinapuu näite abil. Ta ütles, et tema on viinapuu ja inimesed on viinapuu oksad. „... *kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja, sest ilma minuta ei saa te midagi teha...*”

Johannes Ristija, nähes Jeesust, ütles: „Ennäe, see on Jumala Tall, kes võtab ära maailma patu.” See tähendab kogu maailma õndsaks kuuletamist, nii et need, kes kuulevad Jumala sõna, võivad

saada oma patud andeks, kui nad pöörduvad elava Jumala poole.

Jeesus ütles: „Teie olete minu tunnistajad alates Jeruusalemmast kuni maailma äärteni.” Ka meie kuuleme inimeste kaudu sõnumit ning kuuldud sõna sünnitab meis usu. Selleks vajame Jumala tõelisust ning juba Jumala sõnas sisaldub Püha Vaimu kaastegevus.

Kuuldud sõna annab meile teadmise, milline on Jumal. Me vajame Püha Vaimu selleks, et mõista prohveteargumendit, ilma milleta need ei avane, enne kui Püha Vaim ei ilmuta.

Teises kohas Johannese evangeeliumis ütleb Jeesus, et „Püha Vaim õpetab teile kõik, ja tuletab teile meelde kõik, mida mina teile olen öelnud”. Jeesus saatis Püha Vaimu õpetama meile õpetusi, mida Jeesus on õpetanud.

Kuidas saab see kõik töötada praktikas?

Mu ema töötas ühes väikeses koolis õpetajana. Sinna kooli tuli jutlustaja. Ma ise ei käinud siis veel koolis, aga ma

tulin kuulama jutlust. Kõneleja küsis pärast jutlust: „Kas siin on kedagi, kes tahab järgida seda Jeesust, kellest ma olen rääkinud?”

Kas kujutate ette, et selle väikese poisi käsi oli kohe püsti? Selle põhjustas Jumala sõna tunnistus kuulutaja kaudu.

Sama juhtus minu abikaasaga, kes üheteistkümnenda-aastasena koos tädidega oli läinud kuulama välismaist evangelisti. Seal kutsuti inimesi saama Jeesuse omaks. Sinna altarile läks ta 11-aastasena ja koges, et Jumal on tõeline. Jeesus võib sünnitada uuesti ja anda uue elu.

Meie ajal vaimulik elu ei saanud täituda laste suhtes. On peetud küll pühapäevakooli ja lasteringe, kuid lapsed on jäänud veidi tahaplaanile Jeesuse tundma õppimisel lapse tasandil.

Kuid Jumalal jätkub plaane. Olime umbes 25-aastasena Helsingis kuulamas Jumala sõna. Lõpupalvuse pidaja küsis, kas siin on kedagi, kes soovib, et Jeesus on tema Issand ja Päästja.

Jumal oli valmistanud meid ette pika aja kestel piibililugemise ja koguduses käimisega, kuid meie usk polnud siiski saanud veel piisavalt kasvada. Me mõlemad kogesime samaaegselt, et hakkasime Jeesust täiskasvanuna järgima alles siis.

Mõtleme sellele, et Jeesus Kristus tuleb meisse siis, kui tuleb Püha Vaim. Kui Jumala vägi saabub, tähendab see jutumärkides „tööriistu” nagu prohveteerimine, keeled, keelte tõlgitsus, ilmutused, tunnetuse sõna ja muu taoline, millest Paulus kõneleb kirjas korintlastele.

Mitte üksnes Paulus, vaid ka Jeesus ise räägib sellest Markuse evangeeliumis. Kui Püha Vaim tuleb, siis „... uskujaid saadavad sellised tunnustähed: minu nimel ajavad nad välja kurje vaime, räägivad uusi keeli, tõstavad paljaste kätega üles mürkmadusid, ning kui nad jooksid midagi surmavat, ei kahjustaks see neid; haiged, kellele nad panevad käed peale, saavad terveks.” (Mk 16:17-18).

Loetud tekst oli tuttav, kuid

seda polnud praktikas kogutud.

Ühel juhul, kui olin pastoriks Helsingi Vartiokulä koguduses, vaatasin oma kaastööliste rõõmsaid nägusid ja pidin küsima, mis teiega on juhtunud. Nad ütlesid, et käisid kuulamas evangeeliumikuulutajat, kes rääkis otse nende südamesse.

Nemad olid saanud Jumala sõna kuulamisest sellise mõjutuse, et tunde hiljem nende näod särasid rõõmust ja neil oli rahuldatus näoilme. See pani mind küsima, mis seal toimus. Tahtsin ka ise minna kuulama sama jutlustajat. Sama juhtus ka minuga, et Püha Vaim mõjutas mind tema jutu kaudu nii, et mulle tundus, nagu oleks kõik räägitud minule.

Siis me leppisime kokku, et see külaline tuleb meie kogudusse jutlustama. Sellel kogunemisel sain ma ise terveks, kui öeldi, et haiged tulgu siia poole ja need, kes otsivad Jeesust Päästjana, kirikus teisele poolele.

Minul oli kõhukatarr olnud alates sellest ajast, kui ma

töötasin aednikuna, nii et pidin tõusma hommikul vara. Oli vaevaline tõusta hommikul tund aega enne tööle minekut, et natuke süüa ja kõndida. Kuna olin selle all mitu aastat kannatanud, siis mõtlesin lasta esimesel õhtul selle pärast teha eestpalvet.

Kuid ma ei teadnud, et külalisel oli mitmesuguseid Püha Vaimu ande. Ta tuli minu juurde ja ütles: „Jeesuse nimel, sa oled juba terve!” ega palvetanud üldse. Ma väga pettusin. No kuidas ta läks minust mööda, kuigi ma olin vastutav isik ja tema kui jutlustaja kutsuja.

Järgmisel hommikul tundsin ma ennast natuke imelikult, kuna olin maganud sügavalt kogu öö ega tundnud kõhus midagi ebameeldivat. Ma ei suutnud veel ka teisel hommikul uskuda tervenemist. Alles kolmandal hommikul uskusin, et olen terveks saanud.

Samal kohtumisel mitmed meie koguduse aktiivsed liikmed soovisid võtta vastu Jeesuse Päästjana. Nad olid olnud religioossed inimesed,

kes polnud veel Jeesust vastu võtnud. Selles mõttes oli see mees isesugune kuulutaja.

Siis keegi diakoniss ütles ütles mulle, et külastagu ma ise vahepeal ühte haiget. See toimus just samal ajal, kui meil viibis see külalisjuttustaja. Selle mehe haigus oli põhjustatud motoõnnetuses saadud peakahjustusest ja ilmnes tasakaalutuses. Isegi WCs käimine oli tal vaevaline. Loomulikult oli see mees nõus, et tema juurde tullakse palvetama.

Seal see välismaalane palvetas tema eest veidi kõvema häälega ja teistsuguste žestidega, kui meil on tavaks, ning tema lapsed jälgisid seda üllatusega. Pärast palvet oli mees täielikult tervenunud ja kõndis rühikalt, öeldes et oli olnud sõjaväes kapten ega tundnud enam mingeid valusid.

Enne eestpalvet oli kokku lepitud, et kui ta terveneb, tuleb ta sellest kirikusse tunnistama. Ta tuli, seisis ja rääkis, et palve oli teda aidanud, kuigi mulle vahepeal tundus, kas ta ei kõigu.

Selliseid imesid kohtasin pastoriteenistuse esimestel meetritel. Samuti andis see kuulutaja selgeid prohveteringuid inimestele isiklikult ja samuti kogudusele. Ma mõtlesin, et see puudub meil ja minul. Tema oli usu ja tegutsemise eeskujuks minule, ametisse astuvale pastorele.

Mõni aasta hiljem olin eestpalvel võitnud inimese käte all, kus mitmed täitusid Püha Vaimuga ja said keeltega rääkimise anni. Sama juhtus minuga. Eestpalvetaja soovitas meil minna teise ruumi, et kõnelda seal keeltes, kuna ma ei julgenud seda teha teiste ees, kes võinuksid arvata, et olen segi läinud. Teises ruumis pani ta uuesti käed minu peale ja ma rääkisin täiesti vabalt keeltes. Hirm oli kadunud.

Kuidas läks pastori töö edasi? Laulu ajal teenistuse käigus kuulsin kord endas keelte tõlgitsust, et sa pead kuulutama: usk ilma tegudeta on nagu surnud ihu hauas. Ma olin kirjutanud jutluse valmis ning olin sel ajal nii ebakindel, et peaaegu lugesin

maha ka komad ja punktid.

Siis ma vaatasin inimeste peale ja neid ei huvitanud, mida mina olin kirjutanud. Ilmnes suur igatsus, et Jumal aitaks mind Püha Vaimu abil jutlustamisel. Kuid ma ei saanud kuidagi lisada oma jutlusesse seda Jakoobuse teksti, et usk ilma tegudeta on surnud.

Kuid seal oli üks kiriku-teenener Nokia väikesest kogudusest, kes küsis, kas mul on pärast teenistust aega. Vastasin, et veidi on, milles on küsimus. Istusime esipinki ja ta ütles: oleme siin mõne aasta uurinud Piiblit, kuid meil ei ole tegusid.

See tähendab, et tema suust tuli esile see, millest mina oleksin pidanud jutlustama. Siis ma veidi masendusin ja mõtlesin, kas Jumal peab hakkama mind korrigerima teiste kaudu.

Siis koguduse diakoniss, kes pidas oma 50. sünnipäeva, palus mul peretuttavana tuua sünnipäevapeole koguduse poolt tervitusi. Siis juhtus see, et kuulajad olid samad, kellele ma oleksin pidanud mõni kuu

tagasi rääkima nimetatud mõttest, et usk ilma tegudeta on surnud.

Ja kujutage ette, et läksin sünnipäeva pidustustele rääkima sellisest tekstist. Õnneks olin ma joonud kohvi ja kael punasena läksin lõpuks oma kohale mõeldes, mida ma küll olen rääkinud. See ei ole ju mingi sünnipäevavasõnum. Küsisin hiljem sünnipäevalapselt, kas ta selle peale pahandas. Ta vastas, et polnud seda märganudki. Ilmselt olid meie perekonnad nii lähedastes sõbrasuhetes, et ta ei teinud sellest välja.

Need asjad saavad olema nii imelised ning hakkavad tööle, nii et ei esine üksnes keelte rääkimist või tõlgendamist, vaid Kanadas käies sain jumalateenistuse ajal tunnetuse sõna ja ma kirjutasin selle paberile.

Siis selles kohas enne teenistuse lõppu, kus pidi ütlema: Minge rahuga ja teenige Issandat, ütlesin: „Üks hetk veel, mul on selline tunnetuse sõna: kas siin on kedagi, kellel on ninal ja põsel mingi probleem, mis pole

lihtne nahahaigus.”

Selle väljaütlemise ajal nimetatud haigust põdeva naise abikaasa vaatab oma naise poole ja ütleb, et tal ei ole enam jälgegi sellest haigusest. Ime oli toimunud. Ma vahendasin teadmist, mida Jumal oli tegemas.

Samale koosolekule oli tulnud keegi nii tundlike jalataldadega mees, kellel oli eba-meeldiv kõndida. Kui seda mainisin, siis tagapingis istuv vend, kes oli nelipühilane, ütles: „Kui sa nii ütlesid, siis minu jalataldadest kadus valu.” Kas võiksime kogudustes vajada selliseid asju rohkem?

Või kui Jumala sõna luges hakkab tekst kõnetama minu elu selle suhtes, millest mina pean meelt parandama. Vahel jutlustaja räägib sellest nagu näiteks tekstis „Minge ja tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse ja õpetades neid pidama kõike, mida mina teid olen käskinud”.

Kas ma peaksin kristlasena õppima, mida Jeesus on käskinud mind pidada? Sageli

on ristiusus pinnapealsust ehk eneseõigust, kus ei uurita oma elu Jumala sõna valgel. Selle kaudu saab Püha Vaim meile meenutada, milles meil tuleb meelt parandada.

Meenub üks kohvijoomine Põhjamaal. Sellel osales keegi vanem naine, kes tõusis püsti, kõneles alguses keeltes ja siis tõlgendas seda nii: need pliidirõngad on nii nõgised, et need tuleb tulega puhtaks põletada.

Mäletad kindlasti vanaaja pliite, millel olid rõngad, mis olid vahel vägagi nõgised. See oli prohvetearing minu jaoks. Pastori ametis olles olid mul asjad veidi käest ära ja mul oli vaja meelearandust. Tulega e Jumala sõnaga tuleb need asjad puhastada.

Samas koguduses viibides juhtus lugu järgmisel päeval, mis oli pingeline mitme kogunemise tõttu. Koos minuga oli samas toas magamas üks haige laps, kes öösel köhis. Läksin seetõttu teise tuppa ja ootasin une saabumist, kui kuulsin häält: „Sea oma mahaasjad korda, sest sul on kaks nädalat aega.”

Mõtlesin, et olen ju terve mees, neljakümnendates, ega tea mingist haigusest: maga täitsa rahulikult. Mõne aja pärast korduvad samad sõnad. Sellel ööl ma enam ei maganud ja kavatsesin minna ja paluda oma naise käest andeks: kas ta võib anda andeks teatud asju. Sama mõtlesin teha oma vanemate lastega.

Siis hakkas minu mälestustes üles tõusma teisi konflikte inimestega. Nokia kirikus oli teenistus, kuhu kutsuti vanu töötajaid ning ka mina oli sinna minemas. Seal kohvijätkorras mõtlesin, et meie koostöö polnud laabunud nii, nagu vaja. Ütlesin kellelegi: „Kas saad anda andeks ja räägime sellest omavahel.”

Oli eriline kogeda, kuidas samm kogu aeg kergenes. Olin elanud hoolimatult oma ligimeste suhtes. See polnud midagi väga hullu, aga Püha Vaim hakkas rääkima: paranda meelt.

Veidi hiljem hakkasid inimesed küsima, kas papil on aega. Kellegi koguduseliikme otsing viis selleni, et ta sai

usklikuks ja tema naine ter-
venes, nii et sai minna isegi
metsa marjule. Juhtus mit-
meid lugusid, kus Jumal hak-
kas vabastama ja tervendama,
kuid enne pidi papp oma asjad
korraldama.

Endiselt on mul probleem
lastega. Olin aegu tagasi töö-
laste evangeliseerimisühingus
ja märkasin, et kui õpetada
lastele piltide abil Jeesusest ja
jüngritest ning küsida, kas
tahad järgida sellist Päästjat,
siis lapsed soovivad ja koge-
vad päästet juba lapsena.

Mis juhtub siis, kui laps
tuleb usku? Võib juhtuda nii
nagu minuga, kui täitusin
Püha Vaimuga ja mõtlesin, et
igaüks täitub, kui vaid palve-
tada: sest Jumal tahab täita
inimesi Püha Vaimuga.

Seal oli üks kaheksakuune
laps, kelle suhtes tekkis mul
kahtlus, et see ei oska veel
soome keeltki. Kuidas saaks
ta rääkida keeltes? Kuid Püha
Vaim andis mulle mõtte, et
kui ta on täitunud Püha Vai-
muga, siis ta tõstab oma käe.
See käsi oli kohe püsti.

Mõne aasta jooksul hakkas
see poiss rääkima keeltes ja

ema imestas, et ei saa midagi
aru, millest poiss räägib. Hil-
jem autosõidu ajal, kui
rääkisin keeltes, see poiss
ütleb: „Ära räägi, ma näen
sõdureid.” Lapsel oli isegi
ilmutus Pühalt Vaimult.

Ka sina võid tõsta käe ja
öelda: „Jeesus, olen olnud
kahtleja ega ole sinust kinni
haaranud. Kingi mulle või-
malus täituda Püha Vaimuga,
et usklikuna elada jüngritele
antud väes. Vii meid kogodu-
sest välja kohtuma ini-
mestega, nii nagu Sina läksid
patuste juurde. Tee meist
Sinu järgijad ka väljaspool
kogudust.

Puhasta meid verelepingus,
kus patud on andeks antud
Jumala poolt ja ka ligimeste
vahel, nii et saad anda meie
ihuastjasse Püha Vaimu
annid. Ära jäta meid oma
jõuetusse, kus oma jõuga
püüame pääseda edasi. Jee-
suse nimel ole armuline kogu-
dusele ja igaühele, et evangee-
lium jõuaks iga inimeseni.
Aamen.”

OIVA SALLI

